

Tips: Studeren in het hoger onderwijs (hbo & wo)

Het Schoter 2025-2026

Inhoud

Inleiding	3
1. Studiekeuze	4
1.1 Stappen studiekeuze	4
1.1.1 Wie ben je, wat kun je en wat wil je?	4
1.2 Mbo, ad, hbo, wo	4
1.3 Voltijd, deeltijd, duaal	4
2. Tussenjaar	5
2.1 Invulling Tussenjaar	5
2.1.1 Websites	5
2.2 Beurzen	5
2.3 Studiefinanciering tussenjaar	5
3. Hoger Onderwijs	6
3.1 Bachelor en Master	6
3.2 Major en Minor	6
3.3 Propedeuse	6
3.4 Studiepunten (ects)	6
3.5 Bindend studieadvies (bsa)	6
3.6 Tweede studie	6
4. Aanmelding	7
4.1 Stappen aanmelding studie	7
4.2 Studie zonder selectie	7
4.2.1 Studiekeuzecheck	7
4.3 Selectiestudie	7
4.4 Niet het juiste profiel	8
5. Collegegeld en Studiefinanciering	11
5.1 Collegegeld	11
5.2 DUO-lening	13
5.3 Studentenreisproduct	13
5.4 Collegegeldkrediet	13
5.5 Aanvullende beurs	14
5.6 Nog geen 18	14
6. Aanvullende zaken	15
6.1 Zorgverzekering en zorgtoeslag	15
6.2 Studentenrekening	15
6.3 Op kamers	15
6.4 Huurtoeslag	16
6.5 Digitaal diploma	16
7. Tips	17

Inleiding

Beste ouder/ verzorger, beste leerling,

Dit boekje is bedoeld om jullie te informeren over de overstap van Het Schoter naar het Hoger Onderwijs, oftewel het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). Als je straks gaat studeren, zal er in een keer een hoop veranderen. Je gaat een nieuwe fase in met een nieuwe school, een nieuwe studie en nieuwe vrienden. In dit boekje is informatie opgenomen over onderwerpen als de aanmeldprocedure, studiefinanciering en de structuur van het Hoger Onderwijs.

Namens de hele school wens ik jullie heel veel succes bij dit proces. Mochten er nog vragen zijn over de doorstroom naar het Hoger Onderwijs, de studiekeuze of het studentenleven in het algemeen, dan ben je uiteraard van harte welkom. Ik ben werkzaam op de maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag te vinden in kamer 306 en ben daarnaast bereikbaar via 023-5258491 of l.vanhouten@schoter.nl.

Met vriendelijke groet,

Lotte van Houten
Decaan tto, vwo, havo, mavo

1. Studiekeuze

Tijdens dit (voor)laatste jaar op Het Schoter is het van belang om een keuze te maken welke studie jij wilt gaan doen. Dit is vaak geen gemakkelijke keuze en dat is ook niet heel vreemd als je bedenkt dat een verkeerde keuze geld en tijd kost, Nederland ruim 1600 opleidingen telt binnen het Hoger Onderwijs, de wereld razendsnel verandert en je dus lastig in kunt schatten waar tegen de tijd dat jij bent afgestudeerd vraag naar is en je daarnaast ook jezelf moet leren kennen om te ontdekken wat er bij jou past.

1.1 Stappen studiekeuze

Het kiezen van een juiste studie is een proces dat tijd en inspanning kost. Veel stellen deze keuze het liefst zo lang mogelijk uit, waardoor de kans groter is dat vervolgens een niet passende studie wordt gestart. Heb je geen idee waar je moet beginnen, bedenk dan bijvoorbeeld wat je leuk vindt, maak studiekeuzetests, ga in gesprek met anderen over je kwaliteiten, studies en studiekeuzes, ga naar open dagen, loop een dagje mee met de opleiding van jouw keuze, ga proefstuderen en misschien nog wel het meest belangrijk, leer jezelf kennen.

1.1.1 Wie ben je, wat kun je en wat wil je?

Om jezelf te leren kennen, is het van belang dat je een realistisch beeld hebt van jezelf, dat je weet wat je interessant vindt en wat jou motiveert. De kernvragen die hierbij horen zijn 'Wie ben je?', 'Wat kun je?' en 'Wat wil je?' (zie afbeelding 1). Bij het 'zijn' gaat het om persoonlijke eigenschappen als nauwkeurigheid en of je je gemakkelijk aan kunt passen aan een situatie. Bij het 'kunnen' gaat het om vaardigheden en talenten. Ben je bijvoorbeeld goed met cijfers of kun je makkelijk voor een groep spreken? Tot slot gaat het bij 'willen' om je toekomstige ambities. Waar zie jij jezelf later werken en aan welke voorwaarden moet jouw ideale baan voldoen? De beste match, is die studie of baan waar de meeste van deze punten samenkomen.

Afb. 1. Kernvragen

1.2 Mbo, ad, hbo, wo

Als vervolgopleiding kun je kiezen voor het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), de associate degree (ad), het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). Vanuit de havo stromen de meesten door naar het hbo. Voor het vwo is dat het wo. De associate degree is een tweejarige studie op hbo-niveau met een eigen, wettelijk erkend diploma. Een ad geeft toegang tot de arbeidsmarkt, maar biedt ook de mogelijkheid om vervolgens versneld de volledige hbo-opleiding te volgen. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe theoretischer en abstracter de stof en hoe meer zelfstandigheid er van je verwacht wordt. Het wil overigens niet zeggen dat je per definitie beter uit bent bij de opleiding met het hoogste opleidingsniveau. Wat voor jou het best is, is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de drie bovengenoemde kernpunten en de situatie op de arbeidsmarkt.

1.3 Voltijd, deeltijd, duaal

De meeste studies zijn zowel beschikbaar in een voltijd-, deeltijd- als duale variant. Veruit de meeste kiezen voor de reguliere, voltijd variant. Zowel de duale als de deeltijd studie combineert leren met werken. Het verschil is dat er bij een duale studie verband is tussen je werk en je studie. Het moet dus verplicht werk zijn binnen de studierichting. Het is in beide gevallen de bedoeling dat je zelf een baan zoekt. Studeer je in deeltijd, dan heb je geen recht op studiefinanciering. De kosten voor de studie zijn daarentegen vaak wel lager dan bij de andere varianten.

2. Tussenjaar

Ben jij er nog niet aan toe om na Het Schoter gelijk weer in de schoolbanken te stappen en wil je eerst iets van de wereld zien? Dan is een tussenjaar misschien wel iets voor jou.

2.1 Invulling tussenjaar

Tijdens een tussenjaar kun je bijvoorbeeld denken aan activiteiten als het volgen van een taalcursus, High School in Amerika of je kunt zelfs (een deel van) je studie in het buitenland doen. Je kunt daarnaast ook vrijwilligerswerk doen, werken als au-pair, je rijbewijs halen of gaan reizen. Als je effectief gebruik maakt van je tussenjaar kan dit veel voordelen voor je hebben. Zo ontwikkel je persoonlijke vaardigheden als zelfredzaamheid, taalvaardigheid, flexibiliteit en je leert communiceren met mensen vanuit verschillende culturen. Eigenschappen die toekomstige werkgevers zeker zullen waarderen.

Dat je na dit jaar niet direct van start gaat met een nieuwe studie, betekent niet dat je vervolgens niets meer hoeft te doen. Integendeel! Om echt zinvol gebruik te maken van je tussenjaar kost dit waarschijnlijk zelfs nog meer inspanning. De reden hiervan is dat je uiteraard je tussenjaar moet organiseren, maar daarnaast ook al serieus na moet denken over een vervolgstudie en verder is het slim om alvast uit te zoeken in welke periode je weer in Nederland moet zijn voor eventuele aanmeldingen, selecties of studiekeuzechecks. Een tussenjaar is niet voor iedereen geschikt. Zorg dus dat je rekening houdt met wat bij jou past.

2.1.1 Websites

De volgende websites bieden informatie over het invullen van een tussenjaar:

- www.tussenjaarkenniscentrum.nl
- www.tussenjaar.nl
- www.wilweg.nl
- www.ef.nl
- www.travelactive.nl
- https://youth.europa.eu/home_nl
- www.joho.nl
- www.europass.nl
- www.go-europe.nl
- www.nuffic.nl
- www.fulbright.nl (Studeren in Amerika)

2.2 Beurzen

Een tussenjaar is over het algemeen niet goedkoop, vooral niet als je besluit om (een deel van) je studie in het buitenland te volgen. Gelukkig zijn er diverse beurzen beschikbaar om de kosten te drukken. Deze vind je onder meer op www.beursopener.nl. Kijk hierbij ook eens op Erasmus+. Dit is een Europees subsidieprogramma, die erop gericht is om de mobiliteit van studenten in het Hoger Onderwijs te versterken. Ook kun je via EVS op gesubsidieerde basis vrijwilligerswerk doen.

2.3 Studiefinanciering Tussenjaar

Een andere manier om de kosten te drukken is door middel van de studiefinanciering waar je in sommige gevallen ook in het buitenland recht op blijft houden. De studiefinanciering wordt in hoofdstuk 5 verder behandeld. Meer informatie over studiefinanciering in het buitenland en of dit in jouw situatie van toepassing is, kun je uitzoeken via de volgende site:

<https://duo.nl/particulier/studiefinanciering-buitenland/>

Aanmelden voor studiefinanciering kan tot 30 jaar. Tot die tijd blijven de voorwaarden van de studiefinanciering gelijk.

3. Hoger Onderwijs

Tot het Hoger Onderwijs behoren alle opleidingen binnen een hogeschool of universiteit. Nederland telt zesendertig hogescholen en twintig universiteiten die gefinancierd worden door de overheid. Daarnaast zijn er nog circa zestig particuliere onderwijsinstellingen die deze financiering niet ontvangen. De kwaliteit van het Hoger Onderwijs in Nederland is hoog en wordt regelmatig gecontroleerd. Scholen voldoen aan de kwaliteitsnormen, afgestudeerden doen het goed op de arbeidsmarkt en ons onderwijs staat internationaal goed bekend.

3.1 Bachelor en master

Sinds 2003 kent Nederland, net als de meeste Europese landen, een bachelor-masterstructuur. Na een vierjarige hbo-bachelor of een driejarige wo-bachelor, heb je de mogelijkheid door te stromen naar een masterstudie. Het belangrijkste voordeel van deze structuur is dat het eenvoudiger is om een periode in het buitenland te studeren of hier later een baan te vinden. Tegenwoordig is het als vwo'er ook steeds vaker mogelijk om een driejarige hbo-bachelor te volgen. Het grote verschil tussen een bachelor op hbo- en wo-niveau is, dat je na de hbo-bachelor een afgeronde opleiding hebt en klaar bent voor de arbeidsmarkt. Bij een wo-bachelor wordt verwacht dat je je verder gaat specialiseren door een master. Dit is overigens niet verplicht. Ook na het hbo kun je een master volgen. Dit kan zowel een hbo-master als een wo-master zijn. In dit laatste geval moet je eerst nog een schakelprogramma afronden om toegelaten te kunnen worden.

3.2 Major en minor

Binnen je studie heb je een major en een minor. De major is de hoofdrichting. De minor is het geheel van met elkaar samenhangende keuzevakken om een studie op je eigen wijze vorm te kunnen geven. Je krijgt hier vaak de mogelijkheid om te kiezen uit zowel verbredende als verdiepende minorvakken.

3.3 Propedeuse

De propedeuse is het eerste jaar van je opleiding. Vroeger gold dat wanneer je op de hbo je propedeuse had behaald, je standaard door kon stromen naar de universiteit. Enkele universitaire opleidingen bieden die mogelijkheid nog steeds aan, soms aangevuld met extra toelatingseisen.

3.4 Studiepunten (ects)

Een opleiding bestaat uit een aantal studiepunten. Ook dit systeem is ingevoerd in het kader van de internationale samenwerking. Het systeem staat bekend als het European Credit Transfer System (ects). Per studiejaar kunnen 60 ects worden behaald (1 ect = ongeveer 28 studie-uren).

3.5 Bindend studieadvies (bsa)

Bijna alle hogescholen en universiteiten maken gebruik van een bindend studieadvies (bsa). Dit houdt in dat als je in je eerste jaar niet het - door de school vooraf bepaalde - aantal studiepunten haalt, je definitief moet stoppen met je studie. Schrijf je je voor 1 februari uit bij je opleiding en bij Studielink, dan krijg je geen bsa en is het later alsnog mogelijk om aan dezelfde bacheloropleiding te studeren. Het bsa wordt doorgaans alleen in het eerste studiejaar gegeven. Er liggen plannen om het bsa te verlagen naar 30 punten in het eerste jaar en dan nog eens 30 punten in het tweede jaar.

3.6 Tweede studie

Wil je twee studies volgen, dan is dat in Nederland mogelijk. Als je twee studies tegelijk doet, dan is het voordeel dat je maar een keer collegegeld hoeft te betalen. Start je met een tweede studie als je de eerste al hebt afgerond, dan dien je instellingscollegegeld te betalen. Dit kan soms flink oplopen. Het kan in dat geval voordelig zijn om te wachten met je

scriptieverdediging van je eerste studie, zodat je hierdoor geld bespaart. Informatie hierover vind je via de volgende link: [Van hbo naar wo: collegegeld en studiefinanciering - Studiekeuze123](#).

4. Aanmelden

Op het moment dat je weet wat je wilt studeren, dan is het de bedoeling dat je je tijdig aanmeldt bij de opleiding van je keuze en dat je studiefinanciering aanvraagt. De studiefinanciering zal in hoofdstuk 5 worden behandeld.

4.1 Stappenplan aanmelding studie

1. Vraag een DigiD aan via www.digid.nl. Hiervoor geldt geen minimumleeftijd.
2. Meld je aan voor een studie via www.studielink.nl. Doe dit uiterlijk 1 mei. Ben je te laat, dan bestaat het risico dat je dit jaar niet meer kunt starten met een opleiding!
 - a. Vul je persoonlijke gegevens in op digid.nl
 - b. Voer je vooropleiding in op de to-dolijst
 - c. Doe een verzoek tot inschrijving door aan te geven welke opleiding je wilt volgen
 - d. Betaal zelf actief je collegegeld. Zonder betaling ben je niet ingeschreven
 - e. Kijk regelmatig op de to-dolijst op www.duo.nl om te zien of er nog iets open staat
3. Vraag studiefinanciering aan via www.duo.nl. Doe dit minstens drie maanden voor de start van je studie.
 - a. Vraag een OV-kaart aan (deze kaart is gratis)
 - b. Vraag indien gewenst een lening aan
 - c. Vraag indien gewenst (en mogelijk) een aanvullende beurs aan

4.2 Studie zonder selectie

Voor veruit de meeste studies binnen het Hoger Onderwijs geldt de aanmeldprocedure zoals hierboven staat beschreven. De aanmelddeadline voor deze studies ligt is op 1 mei. Als je je op tijd hebt aangemeld, je voldoet aan de eisen die de opleiding stelt en het geen studie is met aanvullende eisen (zoals een fitheidstest of het aanleveren van een portfolio), dan heb je vervolgens het recht op een studiekeuzecheck.

4.2.1 Studiekeuzecheck

De studiekeuzecheck is een (verplichte) matchingtest die bedoeld is om erachter te komen of de studie waar jij je voor hebt ingeschreven, bij je past. De studiekeuzecheck resulteert in een positief of negatief studiekeuzeadvies. Ben je op tijd met inschrijven, dan mag de opleiding jou nooit weigeren, ook niet bij een negatief advies. Bij afwezigheid of een te late aanmelding, dan verdwijnt je toelatingsrecht en heeft een opleiding de mogelijkheid om jou bij een negatief studieadvies niet toe te laten. Zorg dus dat je je voor 1 mei aanmeldt, ook als je op dat moment nog niet 100% zeker bent dat die studie bij je past. Je hebt dan namelijk ook recht om tot 1 september te wisselen van keuze.

4.3 Selectiestudie

Een aantal studies is dusdanig populair dat hiervoor een numerus fixus is ingesteld. Dit is een grens aan de hoeveelheid studenten die in een jaar bij een bepaalde opleiding in mag stromen. Een overzicht is te vinden op: [Selectie - Studiekeuze123](#) Om toegelaten te kunnen worden tot dit type opleidingen dien je door een selectie heen te komen. Omdat deze selectie meer tijd kost, is de aanmelddeadline bij dit type studies vervroegd tot 15 januari. De selectie komt hierbij in de plaats van de studiekeuzecheck. Anders dan bij de studiekeuzecheck is de uitslag van de selectie wel bindend.

In totaal mag je je voor twee selectiestudies aanmelden. Eén opleiding op twee verschillende locaties mag ook. Uitzondering hierop vormen de studies geneeskunde, tandheelkunde,

mondzorgkunde, fysiotherapie en verloskunde. Bij deze studies mag je je bij slechts één locatie aanmelden.

Tijdens de selectie wordt bij de meeste studies gekeken naar cijfers; dit kan zijn uit je voorexamenjaar of het cijfer wat je haalt voor een toelatingstoets, je motivatie en je interesses. Op basis hiervan wordt een ranglijst opgesteld. Deze ranglijst wordt uiterlijk 15 april bekendgemaakt. Val je binnen de grens en ben je dus toelaatbaar, dan moet je vóór 1 mei je plaats accepteren. Heb je je aangemeld voor meerdere opleidingen, dan kunnen zich verschillende scenario's voordoen. Twee hiervan zijn hier beschreven:

Scenario 1:

Je hebt je voor twee selectiestudies aangemeld en krijgt bij beide studies een plaats aangeboden. Accepteer dan de studie van je voorkeur via Studielink. Studielink is in deze situatie zo ingericht dat de andere studie automatisch vervalt. Een verkeerde keuze kan niet meer worden teruggedraaid!

Scenario 2:

Je hebt je voor twee selectiestudie aangemeld, maar slechts bij één studie val je binnen de grens.

- De studie waarbij je binnen de grens valt, was je eerste keuze: accepteer in dat geval je plaats en schrijf je vervolgens zelf uit voor de andere studie (dit gebeurt nu niet automatisch).
- Je twijfelt nog tussen de studies: accepteer in dat geval je plaats, maar schrijf je nog niet uit voor de andere studie. Mocht later blijken dat je alsnog toegelaten bent, dan kun je alsnog die andere studie accepteren en vervalt de keuze die je in eerste instantie geaccepteerd had.
- Je hebt absoluut de voorkeur voor de andere studie en weet inmiddels zeker dat je niet voor de studie wilt gaan waar je binnen de grens valt: weiger dan je plaats en hoop dat je later alsnog toegelaten zult worden (bijv. doordat anderen hun plaats niet hebben geaccepteerd of zijn gezakt voor hun examen).

4.4 Niet het juiste profiel

Mis je een vak om toegelaten te worden tot een bepaalde opleidingen, dan ben je 'deficiënt'. Er zijn diverse manieren om die deficiëntie weg te werken.

Stap 1: Kijk op de website van de studie wat de eisen zijn m.b.t. deficiënties

Ieder studie kan eigen eisen stellen met betrekking tot deficiënties. Kijk daarom onder andere naar de datum waarop een deficiëntie weggewerkt moet zijn, welke cursussen geaccepteerd worden en of er aanvullende stappen nodig zijn als je te maken hebt met een deficiëntie, zoals het doen van een aanvraag bij een toelatingscommissie.

Stap 2: Bekijk de lesstof

Op de site van DUO is per vak informatie te vinden over de inhoudelijke eisen die er dat jaar aan het vak gesteld zijn. Je kunt dit vinden onder:

<https://www.duo.nl/particulier/vakinformatie-voor-het-staatsexamen/>.

Stap 3: Kies een methode om je voor te bereiden op het examen

Zoals aangegeven zijn er diverse methoden om een deficiëntie weg te werken. De volgende methoden worden het meest geaccepteerd door vervolgoopleidingen. Ook dan zijn er verschillende manieren om je daarop voor te bereiden.

Variant	Kosten schooljaar 25-26	Kenmerken
Vavo	€ 43,65 cursusgeld per lesuur per schooljaar. (dus 4 lessen per week = € 174,60 per jaar)	Alleen vanaf 18 jaar of ouder. Volledig programma. Telt als volwaardig deelcertificaat. Start september. Let op: voor deficiënties wordt geen uitbesteding vanuit school gegeven.
Staatsexamen	€ 144 per vak	Alleen examen, geen voorbereiding. Bestaat uit een het centraal schriftelijk examen en een mondeling college-examen. Telt als volwaardig deelcertificaat.
CCVX	€ 98 per vak	Alleen examen, geen voorbereiding. Met dit 'testimonium' hef je een deficiëntie op bij een aangesloten hogescholen/universiteiten.
Deficiëntietoets hbo	Verschilt per hogeschool	Wordt aangeboden via de hogeschool zelf
Flexopleiding of beroepshavo mbo	Afhankelijk van je leeftijd. Geen lesgeld onder 18 jaar. Boven 18 recht op studiefinanciering.	Vaak gegarandeerde doorstroom hbo. Duur circa 2 jaar.
Luzac	Vanaf € 4.490	Particulier en kleinschalig onderwijs

Neem je deel aan het CCVX of het staatsexamen en wil je je voorbereiden, dan kan dat onder meer op de volgende manieren:

Variant	Kosten 25-26	Kenmerken
Zelfstudie	Kosten studieboek	Via eigen boeken en websites (bv www.natuurkundeuitgelegd.nl)
Afstandsonderwijs	Afhankelijk van de instelling	Bv LOI of NHA. Je krijgt begeleiding en kan het in je eigen tijd doen. Je wordt voorbereid op het staatsexamen, maar je kunt ook deelnemen aan de CCVX.
Privés bij particuliere instelling	Afhankelijk van de instelling	Afhankelijk van de instelling
Wismon	Ca. €995 - €1.250	Cursus met certificaat van deelname. Dit telt doorgaans niet voor de toelating van een studie, maar bereid je voor op het examen van de CCVX of het staatsexamen. Diverse intensieve en relatief korte cursussen.
Boswell-Bèta	Ca. €1.795	Cursus met examen (dit telt niet voor geneeskunde of tandheelkunde). Je hebt dan wel iets aan de cursus, maar je moet apart deelnemen aan het examen van de CCVX of het staatsexamen. Diverse intensieve en relatief korte cursussen.
Examentrainingen	Diverse aanbieders, waaronder SSL Leiden,	Afhankelijk van de aanbieder

	Erasmus, Luzac en Lyceo	
--	----------------------------	--

Stap 4: Meld je aan

Als je een keuze hebt gemaakt, dan is het van belang dat je je tijdig aanmeldt. Let op dat als je apart een staatsexamen doet dat je je voor 1 januari hebt aangemeld. Informatie hierover is te vinden via: [Staatsexamen vo: Aanmelden en kosten – DUO](#). Voor het CCVX dien je je uiterlijk 10 werkdagen voor het toetsingsmoment aan te melden. De toetsingsmomenten verschillen per studie en zijn te vinden op hun website.

Stap 5: Bericht de vervolgopleiding over het resultaat

Heb je het deelcertificaat behaald en is je deficiëntie dus weggewerkt, dan is het uiteraard van belang dat ook de vervolgopleiding hiervan op de hoogte wordt gebracht.

5. Collegegeld en studiefinanciering

“Investeren in je toekomst”, kan voor studeren letterlijk worden opgevat. Waar de basisschool en de middelbare school nog volledig door de overheid worden betaald, zal je voor een vervolgopleiding zelf moeten betalen zoals school- en boekengeld. Studeren is niet goedkoop, maar laat kosten nooit de reden zijn om het niet te doen.

5.1 Collegegeld

De halvering van het collegegeld is in het studiejaar 2018-2019 ingevoerd. Vanaf het studiejaar 2024-2025 (per 1 september 2024) wordt de halvering stopgezet. Je hebt recht op halvering van het collegegeld onder de volgende voorwaarden:

- Begin je voor het eerst aan een bacheloropleiding of associate degree? Dan betaal je in het eerste studiejaar de helft van het wettelijk collegegeld. Als je begint aan een masteropleiding, krijg je geen collegegeldverlaging. Voor lerarenopleidingen geldt een uitzondering.
- Ben je klaar met een mbo-opleiding en begin je aan een hbo-opleiding? Dan heb je ook recht op halvering van het wettelijke collegegeld.
- De halvering collegegeld geldt alleen voor studies aan een [bekostigde hogeschool](#) of bekostigde universiteit. Bij een bekostigde hogeschool of universiteit betaalt (bekostigt) de overheid de instelling om opleidingen te verzorgen. De overheid financiert geen particuliere instellingen.
- Je betaalt het [wettelijk collegegeld](#). Als je [instellingscollegegeld betaalt](#), komt je niet in aanmerking.
- Je bent niet eerder ingeschreven geweest bij een opleiding in het hoger onderwijs. Dus als je ingeschreven bent geweest, maar geen colleges hebt gevolgd, krijg je geen korting. Voor lerarenopleidingen geldt een uitzondering.
- Vanaf het moment dat je voor het eerst begint aan een bacheloropleiding of associate degree in het hoger onderwijs, dan heb je 12 maanden achter elkaar recht op halvering. Het maakt niet uit of je in de tussentijd stopt of verandert van opleiding. Je kunt de halvering niet uitstellen of pauzeren.

Ook wanneer je een lerarenopleiding gaat volgen heb je in totaal twee jaar recht op halvering van het collegegeld. Verschillende routes zijn hierbij van toepassing:

- Je begint voor het eerst aan een bacheloropleiding of associate degree in het hoger onderwijs die opleidt tot een [een volledige onderwijsbevoegdheid](#), en je hebt voor 1 september 2018 niet voor een opleiding in het hoger onderwijs ingeschreven gestaan. Je betaalt dan de eerste 2 studie jaren de helft van het wettelijk collegegeld.
- Ben je na 1 september 2018 met een andere opleiding begonnen en wil je op een later moment een lerarenopleiding volgen? Dan heb je recht op een tweede jaar halvering collegegeld.
- Dit geldt ook voor een leraren-masteropleiding. Dus wanneer je na 1 september 2018 eerst een andere opleiding dan een lerarenopleiding hebt gevolgd, dan heb je bij een leraren-masteropleiding recht op het tweede jaar halvering collegegeld.
- Wanneer je een lerarenopleiding naast een andere opleiding volgt, betaal je slechts 1 keer wettelijk collegegeld voor beide opleidingen. Je komt dan bij het tweede jaar niet in aanmerking voor halvering collegegeld. Deze maatregel is ingevoerd om misbruik van het verlaagd tarief te voorkomen. Een uitzondering is de Academische Pabo, daar heb je wel twee jaar recht op halvering collegegeld.

Alle lerarenopleidingen met recht op halvering collegegeld

Bekijk via deze link: [alle lerarenopleidingen die recht geven op halvering van het collegegeld](#).

Of vraag bij jouw onderwijsinstelling of je voor de opleiding korting krijgt op het collegegeld.

Geen korting bij opleidingen tot beperkte bevoegdheid

Er zijn ook opleidingen of delen van opleidingen die na afronding zorgen voor een (beperkte) bevoegdheid. Hiervoor krijg je geen collegegeldhalvering. Bijvoorbeeld bij een educatieve minor. Of bij masteropleidingen waarbij je via een track een (beperkte) bevoegdheid haalt, maar waarbij de aandacht ligt op de een andere opleiding.

Maximale collegegeldkorting bij kleinschalige opleidingen

Wil je een kleinschalige opleiding volgen? Hiervoor geldt een hoger wettelijk collegegeldtarief (maximaal 5 keer het wettelijke voltijd collegegeldtarief). Studenten hebben tijdens hun eerste studiejaar recht op korting van het collegegeld. De korting is maximaal € 1.105. Dat is evenveel als de helft van het wettelijke collegegeld. Deze maximale collegegeldkorting geldt bijvoorbeeld voor de University Colleges en bij sommige hbo-opleidingen.

Stopzetten verlaagd wettelijk collegegeld vanaf studiejaar 2024–2025

Het kabinet heeft besloten de halvering van het wettelijk collegegeld te beëindigen. Deze maatregel is ingegaan vanaf studiejaar 2024–2025 (per 1 september 2024).

Vanaf dat moment betalen alle eerstejaarsstudenten het volledige wettelijke collegegeldtarief dat op hun situatie van toepassing is.

De halvering van het collegegeld geldt dus niet meer voor studenten die vanaf 1 september 2024 starten met hun opleiding.

Er geldt alleen nog een overgangsregeling voor studenten aan lerarenopleidingen:

- Studenten die op 1 september 2023 stonden ingeschreven bij een lerarenopleiding, behouden recht op het tweede jaar verlaagd wettelijk collegegeld in studiejaar 2024–2025.
- Deze overgangsregeling vervalt per 1 september 2025.

Vanaf studiejaar 2025–2026 (per 1 september 2025) heeft niemand meer recht op het verlaagd wettelijk collegegeld.

Iedere student betaalt dan het volledige wettelijke collegegeldtarief.

Studiefinanciering bestaat uit verschillende onderdelen, zoals een basisbeurs, aanvullende beurs, studentenreisproduct, rentedragende lening en collegegeldkrediet (alleen voor hbo en universiteit).

In 2025 is het bedrag van de basisbeurs € 125,99 per maand voor thuiswonende studenten en

€ 314,- per maand voor uitwonende studenten. In 2025 is de aanvullende beurs voor studenten hbo en universiteit maximaal € 475,17 per maand. Je hebt recht op een aanvullende beurs als je ouders minder verdienen dan een bepaald bedrag. Voor de berekening gaat DUO uit van het inkomen van je ouders van 2 jaar terug. Het advies is om de [aanvullende beurs altijd aan te vragen](#). DUO berekent dan jaarlijks of je er voor in aanmerking komt.

Via onderstaande link is bovenstaande terug te lezen.

[Wanneer heb ik recht op halvering collegegeld op de hogeschool of universiteit? | Rijksoverheid.nl](#)

5.2 DUO-lening

Veel studenten maken tijdens hun studie gebruik van een DUO-lening om hun studie en/ of studentenleven te kunnen bekostigen. Het voordeel van een DUO-lening ten opzichte van een normale lening bij een kredietverstrekker, is dat er bepaalde gunstige voorwaarden gelden. Een aantal van deze voorwaarden staan hieronder opgesomd:

- De hoogte van het bedrag kun je maandelijks aanpassen.
- Je behoudt het recht op de lening tot maximaal drie jaar na de nominale duur van je studie (houd hier rekening mee bij de overstap van het hbo naar de universiteit).
- Je mag onbeperkt bijverdienen.
- De aflossing start 2 jaar na afloop van je studie (eerder mag ook).
- De rente is in 2025 tussen de 2,21% en 2.57%. Dit percentage wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld en is terug te vinden op de site van DUO.
- Je hoeft pas af te lossen als je meer dan het minimumloon verdient (het is dus mogelijk dat je nooit iets hoeft af te lossen).
- Je hoeft nooit meer dan 4% van je inkomen af te lossen.
- Je hebt het recht de aflossing tijdelijke stop te zetten voor een periode van 5 jaar.

5.2.1 Websites

Of je gebruik wilt maken van de lening en zo ja, hoeveel je dan wilt lenen, kun je voor het grootste gedeelte zelf bepalen. Via de volgende links vind je tools om inzicht te krijgen in je te verwachten inkomsten en uitgaven en of het voor jou dus zinvol c.q. noodzakelijk is om te lenen:

- [Studiefinanciering - DUO](#)
- [Webinars - DUO](#) (Webinar)
- [Inzicht in geld zaken - Financieel studieplan.nl](#)
- [Studiekeuzekind - Blog over studiekeuze en succesvol studeren en de rol van ouders hierbij. \(wur.nl\)](#) (Blog studiekeuze voor ouders)

5.3 Studentenreisproduct

Iedere student heeft recht op een studentenreisproduct, oftewel de OV-chipkaart. Net als de rest van de studiefinanciering, kun je die aanvragen via DUO. Je krijgt standaard een weekabonnement en desgewenst kun je die laten omzetten in een weekendabonnement. Het weekabonnement loopt van maandag 4.00 uur t/m zaterdag 4.00 uur. Het weekendabonnement gaat in op vrijdag 12.00 uur en loopt tot maandag 4.00 uur. De overige uren reis je met korting. De korting bedraagt 40% voor de trein en 34% voor de tram, bus of metro. Het studentenreisproduct is een gift als je de studie binnen tien jaar afrondt. Je hebt recht op het studentenreisproduct voor maximaal de nominale duur van je studie met één jaar uitstel. Om je studentenreisproduct te kunnen gebruiken is het van belang dat je een persoonlijke OV-chipkaart aanvraagt. Informatie hierover is te vinden via www.studentenreisproduct.nl.

5.4 Collegegeldkrediet

Onder dezelfde voorwaarden als de DUO-lening, is het mogelijk om een collegegeldkrediet te ontvangen. Dit collegegeldkrediet is een tegemoetkoming voor het wettelijke collegegeld of het instellingsgeld wat je voor sommige (veelal particuliere) instellingen in het Hoger Onderwijs moet betalen. Je kunt nooit meer geld lenen, dan je aan college- of instellingsgeld moet betalen. Betaal je instellingscollegegeld, dan kun je maximaal vijfmaal het wettelijke collegegeld lenen (tot het totale bedrag).

5.5 Aanvullende beurs

De aanvullende beurs is afhankelijk van het verzamelinkomen van je (biologische) ouders van twee jaar geleden. Het is verstandig om deze beurs altijd aan te vragen, want ook als je het recht nu niet hebt, wordt het automatisch herrekend in het nieuwe jaar. De hoogte kan soms ook (flink) toenemen in het geval dat je nog broers of zussen hebt die naar school gaan of studeren. Op de site van DUO kun je berekenen waar jij recht op hebt. Mocht er bij jou sprake zijn van een uitzonderingssituatie, bijvoorbeeld omdat het inkomen van je ouders ruim 15% is gedaald of een ouder niet kan of wil meebetalen, dan kun je hier apart bezwaar voor maken en wordt bepaald of jij mogelijk alsnog recht hebt op de aanvullende beurs. De aanvullende beurs ontvang je maximaal de nominale duur van je studie en is net als het studentenreisproduct een gift als je de studie binnen tien jaar afrondt.

5.6 Nog geen 18

Tot het studiejaar 2017/2018 ging het recht op studiefinanciering voor studenten jonger dan 18 jaar pas in vanaf het eerste kwartaal nadat de opleiding begint. Vanaf dat moment is dit wettelijk aangepast, zodat ook als je nog geen 18 jaar bent tegen de tijd dat je opleiding begint, je toch gelijk recht hebt op je studiefinanciering. Zorg in dat geval des te meer dat je je studiefinanciering minstens drie maanden voor de start van je studie aanvraagt, zodat er voldoende tijd is om alle administratieve handelingen af te wikkelen. Per studiejaar 2020/2021 kunnen ouders met studerende kinderen onder de 18 jaar alsnog in aanmerking komen voor kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot die tijd stopte dat op het moment dat hun kind ging studeren.

6. Aanvullende zaken

Als je gaat studeren komt er een hoop op je af. Vooral als je dan ook nog op kamers gaat en/of de leeftijd van 18 jaar hebt bereikt. In dit hoofdstuk vind je onder meer informatie over zaken als het aanvragen van zorgtoeslag, het openen van een studentenrekening, zaken waar je aan moet denken als je op kamers gaat en het aanvragen van huurtoeslag. Via [Digidingen-desk – informatiepunt voor jongeren](#) kun je rechtstreeks informatie krijgen over veel van die zaken. Hier vind je ook een speciale 18 jaar checklist.

6.1 Zorgverzekering en zorgtoeslag

Vanaf het moment dat je 18 jaar wordt, betaal je premie voor je zorgverzekering. Tot die tijd val je onder de verzekering van je ouders en is de zorg voor jou gratis. Het is de bedoeling dat je een zorgverzekering afsluit die is afgestemd op jouw situatie. Doordat je ieder jaar kunt wisselen, kun je een zorgverzekering kiezen die de zorg biedt die past bij jouw levensfase. Zo heb je bijvoorbeeld speciale studentenverzekeringen die korting geven als je student bent.

Om tegemoet te komen in de kosten voor de zorgverzekering, kun je in veel gevallen aanspraak maken op zorgtoeslag. Of je hier recht op hebt en welk bedrag, is afhankelijk van je inkomen en je woonsituatie. Het berekenen en aanvragen van jouw zorgtoeslag kan via de Belastingdienst.

6.2 Studentenrekening

Als student kun je bij veel banken een studentenrekening openen. Voorwaarde is dat je je studiefinanciering op deze rekening laat storten, maar daarvoor in de plaats is de rekening zelf dan vaak gratis en zijn aanvullende diensten als een creditcard en verzekeringen goedkoper. Waar je vooral op moet letten bij het afsluiten van een studentenrekening is dat je niet te veel betaalt voor rood staan en dat je een bank met een gunstig rentetarief kiest.

6.3 Op kamers

Ga je verder weg studeren, of ben je er gewoon aan toe om op jezelf te wonen, dan kun je ervoor kiezen om op kamers te gaan.

Op kamers gaan kan een hoop voordelen hebben. Zo heb je alle vrijheid om je eigen keuzes te maken, het kan erg gezellig zijn om nieuwe huisgenoten te leren kennen en je merkt al snel dat je een stuk zelfstandiger zult worden. Op kamers gaan is daarentegen wel een stuk duurder en het vraagt ook meer van je zelfredzaamheid. Daarom is het goed om jezelf vooraf de vraag te stellen of je überhaupt in staat bent om dit te betalen. Je zal namelijk te maken krijgen met zaken als huur, verzekeringen, reiskosten en je levensonderhoud. Ook moet je je ervan bewust zijn dat je in dat geval volledig voor jezelf zult moeten zorgen en dus in staat moet zijn om naast je studie en je (drukke) sociale leven, boodschappen te doen, te koken, schoon te maken, je financiën te regelen en te wassen.

Heb je besloten dat je op kamers wilt en kunt, dan is de volgende stap om een kamer te vinden. Vooral in de grotere steden als Amsterdam en Utrecht kan dit nog best een uitdaging zijn en kun je maar beter zo vroeg mogelijk starten met het inschrijven bij instanties die je hierbij kunnen helpen.

Manieren om aan een studentenkamer te komen zijn via vrienden, familie, internet, advertenties, je opleiding, je studentenvereniging of via studentenhuisvesters.

Deze site: <https://lsvb.nl/kamer/> heeft een overzicht van sites met omschrijving voor het huren van studentenwoningen.

Ben je 18 jaar, dan is het voor iedereen aan te raden om zich in te schrijven voor een toekomstige (huur)woning bij www.woningnet.nl. De wachtlijsten hiervoor zijn zeer lang zijn en op die manier kun je punten sparen die jou helpen om later sneller een woning te krijgen. Veel aanbieders van studentenwoning werken samen met WoningNet en vereisen het dat je ook hier bent ingeschreven.

De meeste studenten komen terecht bij een particulier/ hospita of een studentenhuis. Een hospita is iemand die een of meerdere kamers van zijn of haar eigen woning verhuurt. Bij een studentenhuis woon je met meerdere studenten bij elkaar en heb je vaak te maken met een hospitatie of instemming om binnen te komen. De zittende bewoners hebben dan toestemming van de verhuurder om zelf een nieuwe huisgenoot uit te zoeken. In dat geval kan het soms even duren voordat je een kamer hebt. Daarnaast kun je ook met een aantal vrienden een huis huren, er zijn studenten die kiezen om antikraak te gaan en weer anderen kiezen ervoor om op de campus van een school te wonen.

De prijs van studentenkamers kan erg verschillen. Voor het bepalen van deze prijs bestaat een officieel puntensysteem dat de kwaliteit van een kamer meet. Op www.huurcommissie.nl kun je uitrekenen hoeveel huur in jouw geval reëel zou zijn. Uiteraard heeft de stad waar je huurt effect op de prijs die je betaalt voor je woning. De gemiddelde verschilt sterk per stad. Over het algemeen geldt dat de kosten de laatste jaren flink zijn gestegen en Amsterdam al jaren stipt op één staat als duurste studentenstad.

Als je vervolgens een kamer hebt en het huurcontract is getekend, dan is het zeer belangrijk dat je bij de gemeente aangeeft dat je verhuisd bent, of indien je naar een andere gemeente verhuist, dat je je hier inschrijft. Andere zaken waar je aan kunt denken zijn bijvoorbeeld het regelen van een inboedel- en opstelverzekering, het aansluiten van internet en tv, afspraken maken met de energieleverancier, het omzetten van je tandarts en huisarts, je adresgegevens aanpassen bij belangrijke instanties zoals de Belastingdienst en DUO en het aanvragen van huurtoeslag.

6.4 Huurtoeslag

In enkele gevallen kun je aanspraak maken op huurtoeslag. Dit is een bijdrage in de huurkosten. De hoogte is afhankelijk van de huurprijs, je inkomen, leeftijd en woonsituatie. Huurtoeslag kun je aanvragen bij de Belastingdienst. Voorwaarden om huurtoeslag te krijgen, zijn onder andere dat je ten minste 18 jaar bent, er sprake is van een huurcontract van een zelfstandige woonruimte en je bent ingeschreven bij de gemeente op dat adres.

6.5 Digitaal diploma

Via de volgende link [Uittreksel diploma downloaden \(duo.nl\)](http://Uittreksel%20diploma%20downloaden%20(duo.nl)) kun je gratis een digitaal uittreksel downloaden of een papieren uittreksel aanvragen van je diploma van de middelbare school en later van je vervolgopleiding(en). Dit uittreksel telt als geldig bewijsstuk van je behaalde diploma en kan gebruikt worden als je bijvoorbeeld later gaat solliciteren of verder gaat studeren. Je krijgt hier ook je volledige cijferlijst bij.

7. Tips

Hier volgen nog wat laatste tips voor het studeren zelf:

Ontdek je leerstijl: Zoek uit welke leer- en werkwijzen het beste voor jou functioneren.

Afwisseling kan hierbij helpen, zowel in de locaties waar je studeert als in de soorten activiteiten, zoals lezen, leren en het maken van opdrachten.

Studeren met anderen of alleen?: Bepaal of je liever alleen studeert of samen met studiegenoten. Samen kun je de stof doornemen, elkaar helpen en motiveren. Het uitleggen van de stof aan anderen versterkt je eigen begrip en geheugen. Als je liever alleen studeert, stel jezelf dan vragen om je kennis te testen.

Maak gebruik van aangeboden kennis: Maak aantekeningen tijdens colleges en aarzel niet om vragen te stellen als je iets niet begrijpt. Het is cruciaal dat je de stof goed doorgrondt, vooral tijdens het laatste college voor de tentamenperiode, waar vaak belangrijke informatie wordt gedeeld.

Plan je studie: Zeker aan het begin van een nieuwe studie is het maken van planningen waardevol. Dit lijkt misschien tijdrovend, maar het biedt overzicht en helpt verrassingen te vermijden. Stel per vak concrete doelen en maak een weekplanning die rekening houdt met andere activiteiten zoals bijbanen, sport en ontspanning. Door iedere avond een planning voor de volgende dag te maken, verminder je de kans op 'studieontwijkend gedrag'.

Houd een goed ritme: Zorg ervoor dat je voldoende pauzes inlast. Meestal kun je de stof het beste opnemen in periodes van ongeveer een uur. Zet een timer en neem daarna een korte pauze. Vermijd nachten doorstuderen; dat heeft vaak een negatief effect op je concentratie en energie. Als je merkt dat je studiemethode te veel energie kost, bespreek dit dan met je omgeving of een studieadviseur.

Doe het voor jezelf: Zie je studie als een kans om jezelf te ontwikkelen en later iets te doen waar je gelukkig van wordt!

Tijd	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
7.00	Slapen	Slapen	Slapen	Eten/douchen	Slapen	Slapen	Slapen
8.00	Eten/douchen	Eten/douchen	Eten/douchen	Studeren/HW	Slapen	Eten/douchen	Slapen
9.00	Hoorcollege	Hoorcollege	Hoorcollege	Studeren/HW	Eten/douchen	Werk	Slapen
10.00	Hoorcollege	Hoorcollege	Hoorcollege	Studeren/HW	Studeren/HW	Werk	Eten/douchen
11.00	Studeren/HW	Hoorcollege	Hoorcollege	Studeren/HW	Studeren/HW	Werk	Ontspanning
12.00	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Lunch	Schoonmaken
13.00	Werkgroep	Practicum	Hoorcollege	Werk	Hoorcollege	Werk	Schoonmaken
14.00	Werkgroep	Practicum	Hoorcollege	Werk	Hoorcollege	Werk	Sport
15.00	Hoorcollege	Practicum	Studeren/HW	Werk	Hoorcollege	Werk	Studeren/HW
16.00	Hoorcollege	Hoorcollege	Studeren/HW	Werk	Hoorcollege	Werk	Studeren/HW
17.00	Studeren/HW	Hoorcollege	Studeren/HW	Werk	Reistijd	Boodschappen	Studeren/HW
18.00	Studeren/HW	Eten	Boodschappen	Eten	Reistijd	Eten	Studeren/HW
19.00	Eten	Studeren/HW	Eten	Studeren/HW	Eten	Sport	Eten
20.00	Ontspanning	Studeren/HW	Sport	Studeren/HW	Ontspanning	Sport	Ontspanning
21.00	Ontspanning	Studeren/HW	Sport	Studeren/HW	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning
22.00	Ontspanning	Studeren/HW	Ontspanning	Studeren/HW	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning
23.00	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning	Ontspanning

Voorbeeld van een weekplanning

Het Schoter
Sportweg 9
2024 CN Haarlem
023 - 525 84 91
info@schoter.nl

WWW.SCHOTER.NL

